

"En sentir la primera bomba vaig veure a la carretera trossos d'un braç"

Sant Hilari Sacalm recorda el bombardeig de fa vuitanta-cinc anys donant veu als testimonis que el van viure

"El dia del bombardeig estàvem a Ca l'Hospitalet, que és el carrer Montsolís. Primer vam sentir els avions, però ja n'havien passat moltes vegades. De sobte, vam sentir un terrabastall grossíssim", relata Maria Planas, una altra de les persones entrevistades per l'Ajuntament. «Llavors, van dir: no hi haurà mai més cap guerra. Si ho arriben a endevinar més... No han parat. De seguida va haver-hi la Segona Guerra Mundial i ara hi ha totes aquestes», explica Planas. A les acaballes de la Guerra Civil, concretament el 31

de gener del 1939, entre dos quarts de tres i les tres de la tarda, avions alemanys van bombardejar Sant Hilari, provocant dotze morts i nombroses destrosses. D'altres poblacions properes també van ser bombardejades aquells dies: Girona, Cassà de la Selva, Sant Celoni, la Bisbal, la Garriga, Figueres, Sant Feliu de Guíxols, Sils i Maçanet. L'historiador local Àngel Serradesanferm explica així els dies previs: "El dia 29, diumenge, uns avions alemanys, Heinkel 111, fan un vol de reconeixement. El dia 30 les condicions meteorològiques no són les més adequades. Finalment, el dia 31 de gener, cap a les tres de la tarda, una flota de cinc avions en formació, Junkers, fan acte de presència pel cantó del Montseny-Serrat, seguiran en direcció nord-oest, cap a Sant Miquel, i sembraran el pànic al seu pas". Uns mesos abans, el novembre del 1938, les tropes republicanes es van veure abatudes a la batalla de l'Ebre. A causa d'això, Catalunya va quedar molt mal parada per poder afrontar l'ofensiva franquista i el 23 de desembre del 1938 va començar l'atac feixista, què en poc temps van aconseguir fer retirar l'exèrcit republicà Catalunya endins. A finals de gener de 1939 el front va arribar a la comarca de la Selva. Part de la població que fugia dels franquistes passava per Sant Hilari, inclòs el president de la Generalitat Lluís Companys que, fugint cap a Osor, també va estar-s'hi uns dies, del 26 al 29 de gener. Els nacionals van ocupar la província de Girona en pocs dies. Entre el 31 de gener i el 10 de febrer van avançar de Blanes a Portbou mentre més de 400.000 refugiats de Catalunya i de la resta de la Península es dirigien cap a França. Pocs dies després del bombardeig, el 5 de febrer de 1939, les tropes franquistes van ocupar el poble, des d'on van continuar avançant cap a Osor. Era diumenge i la plaça de l'Església va passar a dir-se "plaza del 5 de Febrero". Els franquistes van considerar que havia arribat el dia "de l'alliberament" i van decidir que fos una data destacada en el calendari festiu local.

Font del document:

<https://www.diaridegirona.cat/selva/2024/01/31/sentir-primera-bomba-vaig-veure-97572031.html>